

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld.—kr. „ pol leta 1 „ 60 „ „ četrta leta — „ 80 „ Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu.

Deležniki tisk. društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pođuk.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — *Rokopisi* se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. —

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zahvalnica

gospodu državnemu in deželnemu poslancu *Mih. Hermanu* od Vranjskega okr. zastopa odposlana 26. t. m., glasi se v izvoru tako:

Blagorodni gospod.

Podpisani si jemlje redko čast, Vam radostno naznaniti, da mu je tukajšno okrajno zastopstvo v svoji glavni skupščini dne 26. nov. enoglasno naložilo, Vam blagi gospod v imenu celega Vranskega okraja najsrčnejšo zahvalo izraziti za možato Vaše postopanje v štajerskem deželnem zboru v občē, posebno pa za zlate besede, ki ste jih izustili pri obravnavi preustrojstva občinske postave in vesoljne državne uprave, z britkim sožalovanjem, da so Vas mnogi, kojih sveta dolžnost bi bila za blagor ljudstva skrbeti, v tej prevažni reči popustili.

Blagovolite, blagorodni gospod, sprejeti ponovljeni izraz visokega spoštovanja in srčne ljubezni Vam udanega celega Vranskega okraja.

Dano iz glavne skupščine okrajnega zastopstva na Vranskem 26. nov. 1874.

Načelnik:
Brinovec l. r.

Naj dostavimo tej izjavi, ki nas iz srca veseli, le to, da si je s to „zahvalnico“ okrajni zastop vranski visoko čast in spoštovanje vseh pametnih Slovencev pridobil, kajti spričuje „zahvalnica“, da umete bistro glavo g. Hermana in spoštujete nja neustrašeni trud za pravi blagor slov. ljudstva. Ako postane Vaše spoznanje občno po vsem Slovenskem, ni obupati nad lepšo bodočnostjo slovenskega ljudstva. Vredn.

Državne naprave za uboge.

Dva poglobitna uzroka sta bila, da so državne oblasti in to že v srednjem veku zadeve ubozih v svoje področje vzeti bile primo-

rane: boji in pa oproščenje nesvobodnih podložnikov (Leibeigene). Stalnih armad v starih časih niso imeli, ampak le prostovoljnih najemnikov za čas boja, s kterimi so se družili velikaši s svojimi grajščinskimi podložniki. Je bil boj pri koncu, so se tudi najemniki razpustili, a mnogi se niso več hoteli dela poprijeti, marveč so se rajši okolj klatili, kradli in ropali, sleparili in beračili, kakor jim je bolj kazalo. Boji so pomnoževali uboštvo, z uboštvom pa je navstala javna nevarnost. — Druga nezgoda je navstala, ko se je nesvobodno podložstvo odpravilo; „gospodje“ se niso več brigali za osvobodjence, ti pa, ker so bili večjidel ubožni, tiščali so v mesta, kar je števililo ubožcev še bolj pomnožilo. Tako so bile državne oblasti primorane, zadeve ubozih v svojo skrb vzeti. Kako da se je to godilo, je treba vediti, ker zamoremo le tako sedanje stanje javnih naprav za uboge pravično soditi. Poglejmo v nektere države.

Na Angleškem, kder se je že v srednjem veku poljedelstvo močno povzdignilo, delalnih moči pa premalo bilo, je državna oblast skušala siliti ubožce k delu in sicer v domačem kraju. Še le v drugi polovici 17. stoletja se jim je dovolilo, da so smeli tudi po drugih krajih dela in preužitka si iskati. Od kraljice Elizabete (1558—1602) počenši je na Angleškem kot poglobitno ravnilo za preskrbljevanje ubozih veljalo: da ima država dolžnost, skrbeti ne le za tiste, ki delati ne morejo, ampak tudi za tiste, ki delati zamorejo in hočejo. Vsled tega so se napravljati začele po vseh kneževinah posilnice, v kterih so dela dobivali vsi, ki se niso spričati mogli, da imajo dovolj preužitka. Slednjič se je (1601) celó posamesnim duhovnijam ali faram zaukazalo, da morajo ubogim, ki še delati morejo, za delo skrbeti. Namen pri vsem tem je bil, delalce posiloma doma pridrževati in tako beračenje in postopanje zabraniti. Nasledek je pa bil in je še, da so se sicer srenje obogatile, številke ubozih